

NIBUD

Minima- effectrapportage Enschede 2023

Kwetsbare groepen en armoedeval

Corinne van Gaalen
22 januari 2024

Minima-effectrapportage (MER)

- Het effect van landelijk beleid in combinatie met het minimabeleid van de gemeente Enschede op de financiële positie van diverse huishoudtypes
- Welke huishoudtypen worden in de gemeente voldoende ondersteund door middel van het gemeentelijke armoedebeleid en welke groepen minder goed?
- Is er sprake van een armoedeval?

Onderzochte huishoudtypen:

1. Een alleenstaande tot de de AOW-gerechtigde leeftijd
2. Een paar zonder kinderen tot de AOW-gerechtigde leeftijd
3. Een paar zonder kinderen vanaf de AOW-gerechtigde leeftijd
4. Een eenoudergezin met twee jongere kinderen (3 en 5 jaar)
5. Een eenoudergezin met twee oudere kinderen (14 en 16 jaar)
6. Een paar met twee jongere kinderen (3 en 5 jaar)
7. Een paar met twee oudere kinderen (14 en 16 jaar)
8. Een alleenstaande tot de AOW-gerechtigde leeftijd met een zorgvraag
9. Een alleenstaande vanaf de AOW-gerechtigde leeftijd met een zorgvraag
10. Een zelfstandig wonende 18-jarige

Wat kost het leven?

Uitgaven:

- Basispakket aan minimaal noodzakelijke uitgaven per huishoudtype
- Ingevuld met lokale kosten
- Onderdeel is pakket met uitgaven voor sociale participatie
- Verschillende soorten uitgaven:
 - Vaste lasten
 - Reserveringsuitgaven
 - Huishoudelijke uitgaven

Inkomen: lonen/uitkeringen plus alle toeslagen.

- Bijstandsniveau tot en met 130 procent van de norm
-

Begrotingen – Alleenstaande onder de AOW-leeftijd

uitgavenposten	100	110	120	130
<i>INKOMEN</i>				
Netto inkomen	1.217	1.338	1.460	1.582
Zorgtoeslag	155	155	155	155
Huurtoeslag	353	353	353	348
Kinderbijslag	0	0	0	0
Kindgebonden budget	0	0	0	0
Kinderopvangtoeslag	0	0	0	0
Voorlopige aanslag	0	0	0	0
Lokale tegemoetkomingen	0	0	0	0
Netto besteedbaar inkomen	1.725	1.846	1.968	2.085
<i>VASTE LASTEN</i>				
Huur	647	647	647	647
Energie	161	161	161	161
Water	14	14	14	14
Lokale lasten	0	40	59	59
Telecom	65	65	65	65
Zorgverzekering	175	175	175	177
Overige verzekeringen	23	23	23	23
Onderwijs	0	0	0	0
Kinderopvang	0	0	0	0
Contributies en abonnementen	3	3	3	3
Vervoer	20	20	20	20
Levensonderhoud anderen	0	0	0	0
Betalingsverplichtingen	0	0	0	0
Werkgerelateerde kosten	0	67	67	67
Totaal vaste lasten	1.108	1.215	1.234	1.236

<i>RESERVERINGSUITGAVEN</i>				
Kleding	62	62	62	62
Inboedel	86	86	86	86
Onderhoud	27	27	27	27
Zelfzorgmiddelen	8	8	8	8
Eigen risico	32	32	32	32
Eigen betalingen zorg	0	0	0	0
Vrijetijdsuitgaven	0	0	0	0
Totaal reserveringsuitgaven	215	215	215	215
<i>HUISHOUDELIJKE UITGAVEN</i>				
Voeding	270	270	270	270
Was- en schoonmaakartikelen	6	6	6	6
Persoonlijke verzorging	24	24	24	24
Huishoudelijke dienstverlening	0	0	0	0
Huisdieren	0	0	0	0
Roken	0	0	0	0
Diversen	5	5	5	5
Totaal huishoudelijke uitgaven	305	305	305	305
<i>SOCIALE PARTICIPATIE</i>				
Sociale participatie	117	117	117	117
<i>TOTAAL</i>				
Totaal uitgaven	1.745	1.852	1.871	1.873
Saldo inkomsten min uitgaven	-20	-6	97	212

Onder voorwaarden!

- Goed kunnen omgaan met geld
- Alle inkomensondersteuning aanvragen
- Geen persoonlijk onvermijdbare uitgaven
 - Hoge huur/onzuinige woning
 - Kosten ziekte, dieet
 - Aflossing schulden

Wat zien we in de gemeente Enschede? (exclusief energietoeslag)

Vijf van de tien onderzochte huishoudtypen hebben te maken met een maandelijks tekort:

- Alleenstaande tot de AOW-leeftijd op 100 en 110 procent
- Paar zonder kinderen tot de AOW-leeftijd op 100 en 110 procent
- Paar met twee jonge kinderen op 100 en 110 procent
- Paar met twee oudere kinderen op 100 t/m 130 procent
- Zelfstandig wonende 18-jarige bij alle inkomens: bijstand, studiefinanciering of Minimumjeugdloon

Wat zien we in de gemeente Enschede? (inclusief energietoeslag)

- Nauwelijks tekorten bij de laagste inkomens.
Veelal voldoende lokaal armoedebeleid
- Alleen maandelijkse tekort bij paren met twee oudere kinderen op alle onderzochte inkomensniveaus
(bijstandsniveau, 110, 120 en 130 procent van de norm)
en bij de zelfstandig wonende 18-jarige
- Meeste gemeentelijke ondersteuning naar paren met oudere kinderen, dus gemeente doet het al goed

Armoedeval in Enschede

Zonder energietoeslag: alleen een uitstroomval bij de alleenstaande ouder met twee jonge kinderen, op 110 procent. Voornamelijk veroorzaakt door werkgerelateerde kosten (reiskosten, kinderopvang)

Inclusief energietoeslag : bij 7 van de 9 onderzochte huishoudtypen een doorstroomval op 130 procent van de geldende bijstandsnorm, voornamelijk door het wegvallen energietoeslag van 1.300 euro. Bij paren speelt ook de afbouw huurtoeslag en zorgtoeslag een rol.

Wat adviseert het Nibud?

De drie voorwaarden bij de berekeningen vragen om het volgende:

- 1. Verminder het niet-gebruik van regelingen**
2. Stimuleer goed financieel beheer
3. Help de energielasten te verlagen

Wat adviseert het Nibud daarnaast?

1. Overweeg een ongedeeld budget voor de kosten van kinderen (sport en cultuur, schoolkosten, vervoer en kleding)
2. Overweeg een vergoeding voor sociale participatie voor volwassenen
3. Stimuleer tweeverdienerschap. Netto levert dat veel meer op bij hetzelfde bruto inkomen
4. Breng duidelijk de voordelen van de collectieve zorgverzekering onder de aandacht

Wat verandert in 2024

- Het brutominimumloon (en de daaraan de gekoppelde uitkeringen) stijgt met 5,4%
- AOW & bijstand stijgt met ruim 7%
- Kindgebondenbudget gaat (fors) omhoog
 - Maximum toeslag 2024: €203 per kind
 - Maximum toeslag 2023: €137 (1^e kind) + €128 (extra per kind)
- Huurtoeslag gaat omhoog
- Energietoeslag vervalt
- Prijzen stijgen naar verwachting (CPB) met 3,8%
- Zorgtoeslag gaat omlaag & zorgpremie stijgt

Alleenstaande met bijstand

Alleenstaand bijstand		
Koopkracht gaat in 2024 omlaag met		-64
Koopkrachtverandering in procenten		-3,8%
<u>Veranderingen in 2024</u>		
Inkomen		
Netto inkomen	+94	
Kinderbijslag	0	
Kindgebonden budget	0	
Huurtoeslag	+48	
Zorgtoeslag	-31	
Energietoeslag	<u>-108</u>	
<i>Verandering inkomen</i>		+3
Uitgaven		
Ziektekostenpremie	+9	
Overige uitgaven	<u>+58</u>	
<i>Verandering uitgaven</i>		<u>-67</u>
Koopkrachtverandering		-64

Paar met 2 kinderen met bijstand

Paar met 2 kinderen bijstand		
Koopkracht gaat in 2024 omlaag met		+84
Koopkrachtverandering in procenten		2,9%
<u>Veranderingen in 2024</u>		
Inkomen		
Netto inkomen	+135	
Kinderbijslag	+14	
Kindgebonden budget	+141	
Huurtoeslag	+48	
Zorgtoeslag	-29	
Energietoeslag	<u>-108</u>	
<i>Verandering inkomen</i>		+201
Uitgaven		
Ziektekostenpremie	+17	
Overige uitgaven	<u>+99</u>	
<i>Verandering uitgaven</i>		<u>-116</u>
Koopkrachtverandering		+84

Met elkaar spreken over:

- Minima-ondersteunen en/of armoedeval aanpakken?
- Focus op kwetsbare groepen en/of brede inzet
- Hoe maak je regelingen nog bekender?

NIBUD

Dank voor uw
aandacht

